

נושא הגיליון

'מחיצות זזות בשבת'

'בניה חפירוק של בניה קלה'

שימוש וקביעי: במקומות ציבוריים רבים, בבתי כנסת ובתי מדרש, אולמי שמחות, היכלי תורה וחסידות ועוד, נפוץ השימוש ב'מחיצות זזות אקוסטיות'. כדי לאפשר להשתמש במבנה גם כאלום גדול המכיל מקומות ישיבה רבים, וגם בחדרים קטנים למניינים שונים בו זמנית. וכך נוצר כעין קיר חדש המחלק בין החדרים שנוצרו, כאשר טכניקה מיוחדת גורמת לבידוד גמור כמו קיר קבוע. אפשר גם לעשות כמה קירות (ראה תשריט מצ"ב), ויש מקומות שיש מזוזה מובנה בתוך חלה הפתחה. בידוד: המחיצות עשויות מלוחות קשיחים וגדולים שגובעים מהתקרה עד הרצפה. הלוחות אטומים ובעלי 'בידוד רעש' מיוחד, המאפשר לערוך שתי שמחות או תפילות במניינים קטנים בבת אחת. להפריד חדרים ואולמות גדולים לכמה חלקים נפרדים.

המחיצות נעות על מסילות הקבועות בתקרה. כאשר רוצים לבנות את המחיצות פורסים אותם אחת בצמוד לשניה, וקובעים אותם למקומם על ידי סיבוב של מפתח מיוחד שמהדק את התופסנים והגומיות למעלה בתקרה ולמטה ברצפה, וכן מתחברים המחיצות אחת לשניה, ובמחיצה האחרונה שאין לו גישה מהצד מותקן חור מיוחד, להדק את המחיצה האחרונה, אחרי ההידוק זה נהיה ממש כמו קיר שאין אפשרות להיזז אותו בכלל.

אחסון: סיבוב המפתח לכיוון הפוך, משחרר את הבריים והגומיות, ומאפשר לסתור את המחיצה ולהיזז את הלוחות לקצה המסילה. בזמן שאין שימוש במחיצות, מזיזים את המחיצות ומאחסנים אותם בסוף המסילה בקצה החדר, ופעמים אף בחדר אחר, כאשר החלק המיוחד לאחסון המחיצות מכונה 'תחנה'.

צדדי השאלה: השאלה שנשאלה האם מותר לפתוח ולסגור דלתות אלו בשבת. עם חיבור חזק על ידי סיבוב בברזל נעילה המיוחד, ומדוע? האם אסור משום בונה וסותר או לא, והאם יש הבדל אם תקעה בחזק, ללא תקעה בחזק? הצד לאסור, כיון שקבועות ונוצר ממש קיר הפרדה שיוצרת חדרים נפרדים, והצד להיתר כיון שאינו נידון כמחיצה אלא כדלת, ומעולם לא שמענו שיש איסור לסגור בדלת, גם אם יש לה בריח, והיא נתקעת בחזק.

ויש לדון לגבי דיני מזוזה האם מחיצה כזו מחייבת במזוזה או לא, ויתכן לקשר את הלכות שבת עם הלכות מזוזה, שהאוסרים לבנותו בשבת מטעם בונה קיר, לא יצריכו מזוזה שחרי אינו פתח, ואילו המתירים לבנותו בשבת כדין דלת גם יסבירו שצריך מזוזה.

1. ביאור שיטת האוסרים

אסור מדאורייתא: לדעת הג"ר יצחק דוד שליט"א בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל (שביתו יצחק חלק ד' מלאכות שבת פרק ט עמוד קט במאמר ארוך), הג"ר נתן קופשיץ שליט"א והג"ר שלמה פון שליט"א (במאמר ארוך

הגיליון הונצח לעילוי נשמת
מרן הגאון הגדול רבי אברהם שמחה הכהן
ב"ר נתנאל דוד קפלן זיע"א
ראב"ד צפת והגליל
נלב"ע ז"ך טבת תשמ"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

דבר העורך

סברא של חזון איש!

השבוע, אנו עוסקים בנושא האקטואלי של דין 'מחיצות זזות בשבת', שנופץ מאוד במאות בתי כנסת ואולמות. ברוב השאלות והדינים בהלכה, לאור המציאות המתחדשת, עיקר הדין נעוץ במעמקי סוגיות הגמ' והפוסקים, לפעמים עיקר הדין הוא במציאות, בנקודה זו שונה הדין בדין 'מחיצות זזות בשבת', שאחרי כל היוכחים בסוגיות עדיין עיקר הויכוח בסברא, שהרי בזמן הגמ' לא היה כעין זה, ונחלקו להלכה פוסקי זמננו האם מותר לפותחם ולסגורם בשבת, האם אסור משום בונה, או שמותר כמו דלת.

וכפי שכתב הגרי"מ רובין שליט"א (קובץ היכלא חלק ז עמוד קטע) שהגדון בדין 'מחיצות אקוסטיות' תלוי בשיקול הדעת, האם לדון את העמדת המחיצות כמעשה תוספת על הבנין, או שמא תכונתה מוכיחה שדומה לדלת וגוון שנע על גבי צירים.

מצד אחד לא דומה לדלת, כי דלת מיועדת לחדרים מופרדים, וכאשר נעה על צירה אינה יוצרת כלום, ורק מאפשרת ומונעת את המעבר בין החדרים, אבל במחיצות זזות החלל המשותף נחפץ לשני חללים נפרדים. ומצד שני כן דומה לדלת, שהרי החציצה על גבי מסילות אינה קבועה.

בגיליון הנוכחי הובא יסוד הצדדים והשיטות, וחלק מהראיות להיתר ולאסור, הרוצה להקיף את הנושא מזמן לעיני במאמרים שצינני, וכל אחד ישאל את רבו כיצד לנהוג 'הלכה למעשה'.

כל זמן שהאדם לא למד לעומק את הסוגיות קשה לו לכוון לאמת כאשר אומר סברא, אבל כאשר לומדים היטב את הסוגיות, אזי הסברא נכונה וישירה לאמיתה של תורה, אליבא דהלכתא.

וכעין המבואר בגמ' (ברכות דף יז.) שביכרו האמוראים זה לזה, 'עפעפייך ישיירו נגדך', ופירש רש"י (ד"ה ישיירו) לשון יושר, 'שתה מבין בתורה כהלכה', ועל כן הוה כותב החזון איש (הלכות עירובין סימן י סעיף יב), לגבי 'רשות היחיד' שהלכה למשה מסיני קובעת את גדריה, והזכרית חכמי התורה שבכל דור לפי הבנתם, גם הוא בכלל נתינת התורה לקבוע את גדר ההלכה.

וידוע מה שאמר הגרי"מ חיים גריינימן זצ"ל על שיטת הלימוד של החזו"א זצ"ל שעיקר מעלת גדולי ישראל, היה בכך שזכו לסברא ישירה בתורה. וכך היה החזו"א מורה להבין ולדעת בכל סוגיא, מה עיקר הסברא בבחינת 'טעם כעיקר' שנוציא ממנה הלכה ברורה, ומה רק בגדר 'נותן טעם לשבח', ויהי רצון שזנכה כולנו, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולכוון לאמתה של תורה, אליבא דהלכתא, אמן!

שפרסם בקובץ 'תבונות' חלק ב' עמוד תש"ח (שנא). ועוד **מפסקי זמנו שליט"א**, ואסור מדאורייתא לבנות ולתפור מחיצות כאלו בשבת, משום בונה וסותר, וכן המנהג בכמה בתי כנסת שאין פותחים וסוגרים את זה בשבת.

2. אסור ממש כמו בניה

טעם האוסרים הוא קצת מה שהחזו"א אסר את השימוש בחשמל בשבת משום בונה, ודאי שמחיצות אלו גם יש בהם בונה, שהרי יוצר רשות חדשה, ואפילו יש בתי כנסת שבונים הוד הוד חדש מ-3 מחיצות זזות (כפי שנתראה בתשריט המחצות), ובקר הרי הוא בונה וסותר בשבת. והרי אם ירצו לבנות ממחיצות כאלו ארבעה כתלים, ומה שבת שלפי כל העדות היה אסור משום בנין גמור, אם כן ודאי שאי אפשר להתייר גם לעשות כותל אחד ממחיצות זזה. גם אי אפשר לדמות כלל את המחיצות האקוסטיות, להיתיר בפתיחת וסגירת מחיצה של אקורדיון בשבת (במפועי תבונה), כי באקורדיון טעם החיצונית הוא מטעם אחד שלו מחובר תמיד, וכזו חלק אחד שמתכווץ וזו נעגל כלל כיוון ואינו דומה כלל לקיר, אבל במחיצות האקוסטיות, כשבונה אותם בשבת הוא מחבר כמה חלקים נפרדים ותוקע אותם ביחד, ואסור משום בונה, כמבואר בדברי החזו"א הלך, שההגדרה של בונה הוא אקורדיון נפרדים ולחברם כאחד.

ואין להתייר מחיצות מצד ההיתיר של מחיצה ארעית, כמבואר ב**שו"ע** (סימן שטו סעיף א') שמותר מחיצה מחיצה ארעית אם לא נעשית להתייר (בגון להתייר סוכה). שהרי **כתב המשיב"ב** (שם ס"ק ו') שכל ההיתיר ביולין כיון שהוא זז ונד ברוח מצויה, אבל לחברו למעלה ולמטה ומן הצדדים באופן שזנינו זו מקומה, ורק מחיצה מצויה זז ונע כלל כיוון ואינו דומה כלל וכתב **בשער הציצון** (ט"ק פ"ו) שאפילו אם מתכווץ שהיולין יהיה קבוע בצורה זו לאשך כמה ימים, כבר נחשב כדבר קבוע, ואסור מן ה**הוראה** משום בונה. ואם כן לגבי מחיצות אלו, למרות שלגבי דלת מבואר **בחו"מ שני** (שבת ב') עמוד ר"ג שמותר לסגור דלת שקבועה על ציריה, אפילו אם נועל אותה למזל ארוך, ואינו נחשב 'מוסיף על הבנין', כיון שהדלת קבועה בבנין הבית, ונעשית באופן שיהיה אפשר לפתוח ולסגור אותה. אך מחיצה אקוסטית אין דינה דלת, ולכן כיון שהיא מיעדת להיות סגורה כמה ימים ואף יותר מכך, יש לחוש להתייר בונה.

האיסור רק כשנועל: לדעת אחד **מגדולי הוראה שליט"א** יש לחלק, שאם מקבע ומחזק את המחיצות הדלת נדבר לאיסור, ואם לא נועל את המחיצות אלה הם נשארות פרויות מותרות, ולכן מותר להעמיד את המחיצות לפני שבת במקומם ללא תקיעה, וכך יהיה מותר בשבת לפותחם ולסגורם. ואמנם **הביאור הלכה** (סימן שטו ד"ה וא"ו), תמה כיצד מחיצה ארעית מותרת הרי **בבבא** בית הכסא מצויה שאסור אפילו לעשות מחיצת ארעית בג"ג. ותיירך שמחיצת אבנים היא נחשבת בנין קבע, ולכן שם יותר תמור, אבל ההיתיר של מחיצת ארעית, הוא רק כדבר שאין הדרך לקבוע אותו תמיד גגון וילון או מחצלת. וא"כ גם כאן יש לגזור שמה יעשה שבת תקיעה. וכן מבואר ב**שו"ע** (סימן שח סעיף ט') לגבי דלת של שידה, אסור להחזירה שמא יתקע, והיינו משום שהדרך שלה בתקיעה. אך מכל מקום לגבי מחיצות ינידות, כיון שלא ברור לגמרי האיסור יש להתייר כשסגור אותם בצורה רפויה, ולא אוסרים משום גזירה 'שמא יתקע', כאשר האסור אינו ברור ומחולט.

אסור גם השימוש נועל: אמנם לדעת **הג"ר יצחק דרזי שליט"א** אסור אפילו כאשר אין תוקע מחשב שמא יתקע. והג"ר **נתן קופטני שליט"א**, והסו"ף שהרי כל מה שמצוין שחלוק בין תקיעה בחוקק ללא תקיעה זהו רק לגבי כתלים, אולם לגבי קרקע לא מצוין חילוק זה.

3. ביאור שיטת המתירים

מותר לתחילה: לדעת **הג"ר יצחק מרדכי הכהן רובין שליט"א** (קובץ 'היכלא חלק ז' עמוד קע"ח), והג"ר **שמואל יוסף שטיינברג שליט"א**, והג"ר **משה דוד שליט"א**, והג"ר **משה שמואל קליין שליט"א**, והג"ר **שיראל יצחק זילברמן שליט"א**, והג"ר **אברהם יהושע העשיל הרבדומיטשי שליט"א**, ועוד **מפסקי זמנו שליט"א**, שמותר לתחילה לבנות ולסגור מחיצות אלו בשבת, וכן המנהג בהרבה בתי כנסת וישיבות קדושות וקהילות הקודש, שיש שם מחיצות אלו שפותחים וסוגרים מחיצות אלו בשבת, וכן נוהגים בבתי מדרש של הג"ר **עזריאל אורבאך שליט"א** בבית וגן, וכן המנהג **בישיבת סלבודקא** בבני ברק, שיטת המתירים התבאר בהרחבה במאמר שכתב הג"ר **חיים רותנברג שליט"א**, והביא שיש מעידים להתייר בשם **הגר"ש אלישיב זצ"ל**. אך כשר מאמר בפניו, הג"ר **טוב ניהו**

שליט"א להתייר, והסו"ף שצריך שיהיה ניכר שזה לא קודר.

4. מותר ממש כמו דלת

עיקר טעם ההיתיר שהוא ממש כמו דלת, ואין הבדל בין דלת אחת לכמה דלתות שהדייט יכול להחזיר אותם ולא צריך אומן בשביל כך, וכמו שמותר לעולם דלת במנועל למרות שנתקעת בחוץ ואין הבדל בגודל הדלת, ועיקר המטרה הוא להפריד בין שמחה לשמחה וכמו שמותר לפרום מחיצות גרילות עם רגלים, שיש באולמי שמחות, ומה שמחובר לתקרה הוא רק סיבה להתייר יותר, ואין לאסור משום המחיצות ששאר דלה בא להתייר וכל המטרה הוא רק להפריד בין המקומות ואין להפריד מחיצה, כמו שמותר לסגור דלת או מחיצות ואין גברים לנשים כדי לאסור מחיצות ואין אסור משום 'מחיצה מותרת'.

והרי גם האוסרים מודים שמותר לפתוח ולסגור בשבת דלתות אקורדיון, כיון שאינו דומה לקיר, וכן מתירים במחיצות שיש להם סמליות ברצפה ובתקרה ובשני המשקופים (כמו מצויה בכניסה מהסלון למרפסת), וממילא הוא הדין גם במחיצות אלו שהם ממש כמו דלת, ומה שיש לו 'איטום אקוסטי' מושלם אינו סיבה לאסור, כמו שמותר לסגור ולפתוח דלת פלדת או דלת של מ"ג"ד, למרות שיש איטום מושלם שיכול למנוע מעבר של רעשים או גזים וכדומה.

והרי זה דבר ברור שמותר לסגור דלת בשבת ואין בזה משום בונה או סותר, וכמבואר **בחזו"א** (סימן ס"א ס"ק א') שעינייה של מחיצת בונה הוא חיבור חלקים וקביעתם זה בזה, וסגירת הדלת ופתיחתה אינן חשובים חיבור או סתירה. ולגבי מחיצה מצויה סימן שטו סעיף א' שמותר לעשות מחיצה בשבת, ורק מחיצה מבנית אסורה כגון שנעשית להתייר סוכה, אבל מחיצה הנעשית לצניעות בעלמא, שרי. ולכן מותר תלות וילון לפני הפתח, אע"פ שקבוע שם.

וכפי שכתב הגר"מ רובין (במאמרו 'הג"ל') בנידון זה של מחיצות הנעות על גבי מסילה, אף שבהשקפה ראשונה רואים לפנינו מעשה חשוב של בניין, מ"מ לענ"ד שצורת עשייתם מוכיחה שאין כאן משום תוספת על הבנין, אלא זהו מעשה דלת בעלמא, ואף שמשותמנים עם בריחים לחזק את הדלת שלא תנוע לצדדים, עדיין אין זה משנה את ההרגש הכללי שמחיצה זו שם דלת עליה, ולא תחוספל על הבנין, ואין בהו גם חשש מצד העמדת מחיצה, כיון שמחיצה זו עבר כבידאי קיימא.

וכדי לבחון את הדברים צריכים אנו לדמות בליבנו אילו היו עושים מחיצה כזו ממש כתבניתה וכמעשה של הר' ראשונה, אך לא מחומר אטום ויפה שמשתלם עם שאר הבית נראה ממש כאחד מקורות הבית, אלא כדוגמת סורג, והמטרה היתה לחלק בין שני חדרים, האם גם בזה היה צד למרש ישנה בזה בונה, ואם שהדבר היה פשוט של שהיולין המחיצה כבר מותקנת במבוקה ורק צריכים להחזיק אין כאן תוספת על הבנין, ואין כאן משום העמדת מחיצה ואף אם היו צריכים לחזקה בבריחים.

5. המשך הצדדים

לשיטת האוסרים נחשב כמו מחיצה. שהרי מבואר **בשער הציצון** (ס"ק א') ששלקשור וילון בעניניה שלא תניד הרוח, משמע מ"מ"א דלא חשיב בזה מחיצת קבע, ותמה הרי לגבי וילון מצוין שאם מחברו מכל הצדדין שלא יהיה הרוח מנידו חשיב קבע, ותיירך הדכא הוא רק לפי שעה, א"נ דשם שעשירה לסתום פתח של בנין קבוע תמיד טפ"ל. [ומוכח בתירוץ השני שאף ליום אחד יש להחזיר] והיינו מצוין במתירוצו השני של השער הציצון שכל דבר שעשיר לסתום פתח של בנין חשיב טפ"ל. א"כ מחיצה זו שמטרת לעשות את החדר לשנים, וכן סוגרת פתח של בנין קבוע, יש במחיצה זו חשיבות של בנין, ואף אם הוא לא נועל מוטעל כל שהיהקה הטיב אסור, ואינו דומה לדלת שאין מטרתו לחלק את החדר. והסימן ההיכר שאינו דלת, שהרי לדלת יש ידית קבועה בו, וכאן אין ידית רק כשרוצים לפתוח מבחריים את הברזל המיוחד ומיד מסירים אותה.

אלא עדיין יש לידון כיון שיש כאן מסילה קבועה, א"כ דומה למה שכתב החזו"א (סימן נב ס"ק ו') שמותר לפתוח שמשיה על צירים שתקועה בארץ, ואין לחוש בו משום אהל, וכמ"ש שם 'ומ"מ כיון שהוא גוף אחד וכן דבר השמישי, ואין כאן אהל וכו', ולכן הטעם שמותר לפתוח ולסגור בשבת יום טוב את גגה מעל הסוכה להגן כשייכוד גשם, וכן אם יש עמוד קבוע בארץ, ומסכיב מחיצות תלויות על צירים לפותחם ולנועלם לשבת תחתה לצל מותר'.

מאידך הורה **הגר"ש אורבאך זצ"ל** (שמירת שבת כהלכתה פרק כד הערה נו), דאף שהחזו"א מתייר לעשות כן, מ"מ צ"ע אם גם במחובר לקרקע מותר לעשות לגמרי את כל האוהל מתחילה ועד סוף בגלל

ההיכר של צירים, וחושבני שאם יהיה בית כזה אשר הגג והמחיצות כולם מתקפלים ונפתחים ע"י צירים, שאסור לפתוח ולעשות אוהל כזה בשבת, וגם כאן הרי נהפך כולו ממקל לאוהל' וכו'. הרי דעת הגר"ש"א דפשוט שלא בכל גוויי היתר החזו"א משום דעשוי על צירין, דכל שעושה בית ממש מתחילתו ועד סופו אין להיתר משום צירין, וא"כ שמא אף בעושה מחיצה כזאת שמוזכרת למסילה, כיון שאינו כצירין ממש אסור אפילו באופן עראי, ובודאי שאסור לעשות כן באופן שהוא יכול להיות קבוע לכמה ימים.

עוד סברא שיש לומר שאין כאן היתר ציר, שהרי אף שיש כאן צירים הרי המחיצות לא קבועות במקום אחד, אלא ע"י הצירים מוליכים אותם מצד אחד של החדר לצידו השני, וגם מסובבים אותם שם לרוחבן, ועיקר הצירים נועדו להקל את המשא של אותן המחיצות מפני כובדן, וא"כ לא שייך לומר את סברת החזו"א שהכל גוף אחד. ובסבא זו מבואר מדוע אינו דומה למה שכתב הרמ"א בהלכות סוכה (סימן תרכו סעיף ג) 'וכן מותר לעשות הסוכה תחת הגגות העשויות לפתוח ולסגור, ומותר לסגור מפני הגשמים ולחזור ולפתחן, ואפילו ביום טוב שרי לסגור ולפתחן אם יש להם צירים', שהרי שם מסילה קבועה בצירים שחופפים לגג, אבל כאן ע"י הצירים מוליכים אותה לצד אחר לגמרי. ובאמת אם יהיה סוג כזה של מחיצות שיהיו קבועים במקום אחד ולא ינועו בחדר מצד לצד, יתכן שיהיה מקום לדון בהם כסברת החזו"א.

יש שרצו לדמות לנגר הנגר (הוא יתד שנועלים בו את הדלת), שמצינו בשו"ע (סימן שיג סעיף א, ובבה"ל ד"ה ולא) שאם נפתח רק לעיתים רחוקות אסור מטעם מוסיף על אוהל קבוע, ולכן צריך שיהיה קשור ותלוי ואז אין איסור, א"כ מצינו שהגם שהוא רק תלוי ואינו סמוך לדלת מותר. אך החילוק ברור, שם סבת ההיתר שע"י שיש קשור יש לו שם כלי, ולכן אין חשש של בונה, אך כאן סברת האיסור מחמת בניין מחיצה, וא"כ לא יועיל מה שהוא תלוי.

סברא נוספת לאסור כתב בשבט יצחק (חלק יד פרק ט) שהרי צריך כאן חיזוק נוסף ולא די בהעמדה במקומם, וא"כ דומה למש"כ בבה"ל סימן שטו סעיף ח ד"ה טפח לגבי מטריה כיון שצריך לקשור ולהדקו אחר הפתיחה אין בו היתר של כסא טרסקל שמוותר לפתחו כיון שאין בו שום מעשה. אמנם יש לדון האם דומה למטריה, כיון ששם ללא קשירה אין לה קיום, אבל במחיצה זו גם ללא התקיעה יש לה קיום, רק שהתקיעה מחזקת אותה ביותר.

מנעול פתיחה: יש לדון שהרי לצורך הפתיחה תוקעים ברזל שדומה לידית בחור הנעילה (ראה תמונה), ומאי שנא מידידת של הדלת שנפלה שיש איסור להחזירה בשבת (שש"כ פרק כ סעיף מה, חוט שני חלק ב עמוד רמו). אך החילוק ברור, שבמחיצות אלו מותר להכניס ולהוציא את הברזל של המנעול כי אינו נשאר ואינו נתקע אלא מיד מסירים אותו, וכמו שמותר לתקוע מפתח של דלת לפתוח ולנעול ואין דומה לידית שעלול לתקוע בחזקה בדלת.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

- א. מחיצה אקוסטית, נחלקו פוסקי זמננו האם לראות את מעשה הדלת וצורתה כתוספת על הבנין, או שמא תכונתה מוכיחה טפי שהיא דומה לדלת וגגון שנוע על גבי צירים. מותר לסגור דלת בשבת ואף אם הוא נועלה לזמן ממושך. מחיצה המתרת אסורה בשבת, אבל מחיצה הנועשית לצניעות בעלמא, שרי. אבל לחברה למעלה ולמטה ומן הצדדים באופן שאינו זז ממקומו, אסור משום בנין. וגם אם הוא שווה כמה ימים כבר נחשב קבוע, ואסור מן התורה.
- ב. יש סוברים שצורת עשייתם מוכיחה שאין כאן משום תוספת על הבנין, אלא זהו מעשה דלת בעלמא, ואף שמשתמשים עם בריחים לחזק את הדלת, מ"מ עדיין שם דלת עליה, ולא כתוספת על הבנין. גם אין חשש בתקיעת הידית כיון שכאן אינו נשאר ואינו נתקע אלא מיד מסירים אותה, אין בו איסור.
- ג. יש מגדירים זאת כמחיצה כיון שמחיצה זו מטרת לעשות את החדר לשנים. והגם שיש לה צירים, אך כל שעושה בית ממש מתחילתו ועד סופו אין להיתר את הדלת, מ"מ עדיין שם דלת עליה, ולא כתוספת על הבנין. וגם צריך חיזוק נוסף ולא די בהעמדה במקומם.
- ד. לשיטת האוסרים, יש מתירים כאשר מעמידים בלא תקיעה, ויש אוסרים גם כאשר העמידים ללא תקיעה שעדיין הוא בכלל בונה, ועוד משום 'שלא יתקע'.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על: 100 ש"ח מזומן

שאלה: האם מותר לפתוח ולסגור בשבת 'גגון של עגלת תינוק', ומדוע?

מעשים בכל יום שפותחים וסוגרים את הגגון של עגלת תינוק, וצריך לדעת מהם הגדרים ההלכתיים בשבת, האם אסור לפותחו מדין עשיית אהל, והאם חובה לפתוח טפח מערב שבת, ומה הדין אם העגלה היתה מקופלת לגמרי בכניסת השבת?

מקורות: ארחות שבת (פרק ט סעיף כח), שמירת שבת כהלכה (פרק כד סעיף יג).

במדור זה מופיע שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה מובחרת על השאלה נכנס להגרלה! ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות הנכונות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב. ניתן גם לענות בעילום שם, בלי להכנס להגרלה.

נא להעביר את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתיגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שלוחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' גיליון 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 6507823-1532
5. במייל 5047867@gmail.com

הזוכה בהגרלת גיליון 249 על סך 100 ש"ח האברך החשוב הרב דוד ריבלין שליט"א כולל 'מתמידים' חפציבה בית שמש

מדור זה נתרם השבוע לרפואת האשה החשובה מרת שושנה סוזן בת סיטי תחי' לרפו"ש בתושח"י

בית הוראה הילכתא

השו"ת השבועי מ'בית הוראה הילכתא'

שאלה: אתמול התרמתי בישיבת מיר עבור הקרן למען אחד מבני משפחתי שנלקח לבית עולמו ל"ע. והשאיר אלמנה בוכיה ויתומים. אחד האברכים בבית מדרש המרכז הוציא את כרטיס האשראי, ואמר: 'תגהך במסוף האשראי 170 שקל ותביא לי 100 שקל במזומן מהקופה', וכך עשיתי. כעת התעוררתי שלכאורה יש כאן איסור ריבית, כי הלווית לו 100 שקל, וחברת האשראי מעבירה את זה רק בתאריך חודשי מסוים, ובתמורה התורם נתן 70 שקל לקרן, מאידך התורם טוען שכיון שמדובר בכרטיס 'דיירקט', והחשבון מתחייב מיד באותו יום עסקים, אם כן אין כאן 'הלואה', ועוד שבלוא הכי רצא לתרום לקרן, אלא שבגלל הטובה החלטי לתרום סכום זה, האם יש כאן איסור ריבית, או לא. ואם יש איסור מה התקנה?

תשובה: אסור משום ריבית, וצריך להשיב את הריבית, משום שהמתרים מקבל את הכסף בסוף החודש. ואין להתיר מטעם שהוא כרטיס 'דיירקט' שירד מיד מחשבון התורם, ורק חסך ללכת לכספומט ודמי שירות מותר לקחת ואין כאן המתנת מעות, כי עדיין אסור משום 'צד אחד בריבית', גם אין להתיר מטעם שאין אדם בעולם שמוכן לשלם 70 שקל תמורת הלואה קלושה של 100 שקלים לשעה מועטת, ובהכרח שיעיקר כוונתו היתה לתרום לקופה בתמורה לטובת הגוף שיש לו, שהרי עדיין משוקלל גם הריבית בתוך העיסקה, ואותו חלק של הריבית אסור!

עדכוני הלכה

הצעה של המשוק: מחיצות מיוחדות לשבת!

אחד ממושקיי 'מחיצות אקוסטיות' פנה השבוע לאחד מרבני מכון 'הילכתא', בפתרון מעניין, שברצונו לייצר מחיצות מיוחדות לשבת, שיהיה מותר לשימוש בשבת גם לדעת המחמירים. הפתרון המוצע: שבת המחיצות יעמדו עם גומי מיוחד, אך לא יתקעו בחוזק, ובאופן שסיבוב אחד במנועול, יגרום לשליפת הגומיות ללא תקיעה - 'מצב שבת', וסיבוב נוסף במנועול יגרום לנעילה חזקה - 'מצב רגיל'.

ומכאן תצא הקריאה לציבור הלומדים לברר ולעייין, האם אכן קיים פתרון לציור 'מחיצות מיוחדות לשבת' שיהיה מותר ללפי כל הדעות, או שעדיין אסור לשית המחמירים מדין 'בונה', ומשום 'שמא יתקע'.

נושא הגיליון הבא:

'גגון של עגלת תינוק בשבת'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

אפשרות הנצחה לע"ג, לרפו"ש, וכדומה.

ניתן לשלוח רעיונות ותקונים, חספות והערות, להגדיל תורה ולהאדירה.

אפשר לתרום עבור הוצאת הגיליונות בעמדות הממוחשבות של 'נדרים פלוס'

'קהילות' ברחבי הארץ, תחת המדור 'קופות נוספות' לפי החיפוש: 'עומק הפשט'.

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט

שיעורים יומי עיון

בית הוראה טלפוני

בירורי הלכה אקטואליים

קו מידע הלכתי

חוברות הדרכה

מכון הילכתא 02-535-0-535

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל:

פקס: 02-6507823

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...